

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 16. marts 2010 i sag nr. BS 346/2009 og 498/2009:

Petur Páll Mikkelsen
Við Matará
513 Syðrugøta
mod
Dan Klein
Lýðarsvegur 19
100 Tórshavn

og

Marta á Lakjuni
Sevdalvegur 12
530 Fuglafjørður
mod
Dan Klein
Lýðarsvegur 19
100 Tórshavn

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagsøgerne Petur Páll Mikkelsen og Marta á Lakjuni har ved stævninger modtaget henholdsvis 4. februar 2009 og 18. februar 2009 nedlagt påstand om,

at sagsøgte Dan Klein idømmes størst mulig straf i medfør af straffelovens § 264 d, samt

at sagsøgte Dan Klein dømmes til at betale godtgørelser for tort efter erstatningsansvarslovens § 26 på ikke under 50.000 kr. til hver af sagsøgerne.

Sagsøgte har påstået afvisning, subsidiært frifindelse.

Sagsfremstilling

Dommen er affattet i medfør af § 366 a, stk. 2, i retsplejelovens for Færøerne.

Spisesedlen for sagsøgtes avis Oyggjatiðindi omtalte den 27. januar 2009 under overskriften "Sex-Gøla í Fuglafjørður skúla" (oversat: "Sex-skandale

på Fuglefjord skole) en artikel, der skulle bringes i avisen den 28. januar 2009. På spisesedlen var ved siden af overskriften indsat et fotografi af Petur Páll Mikkelsen.

Sagsøgernes advokat advarede samme dag skriftligt sagsøgte mod at bringe artiklen.

Oyggjatiðindi havde den 28. januar 2009 på forsiden overskriften "Sex-Gøla í Fuglafjørður skúla" ved siden af et indsat fotografi af Petur Páll Mikkelsen. I avisen blev der samtidig bragt to artikler med overskrifterne "Sex-Gøla í Fuglafjørður skúla" og "Frilla" (oversat: Frille), hvori det blev omtalt, at Petur Páll Mikkelsen og en anden lærer på Fuglefjord skole havde haft seksuelt samvær på skolen under omstændigheder, hvor dette var overværet af lærere, rengøringspersonale og andre. Petur Páll Mikkelsen blev nævnt ved navn på forsiden og i artiklerne, ligesom der i tilslutning til artiklerne var fotografier af Petur Páll Mikkelsen. Marta á Lakjuni blev ikke nævnt ved navn i artiklen men blev omtalt i artiklerne som "gifta frillan" (oversat: den gifte frille), og det anførtes, at hendes far for år siden søgte stillingen som skoledirektør for Fuglefjord skole. Af artiklen med overskriften "Frilla" fremgik endvidere, at Petur Páll Mikkelsen, inden artiklerne blev bragt i sagsøgte avis, havde meddelt sagsøgte, at Petur Páll Mikkelsen ikke ønskede at udtale sig til sagsøgte om sine personlige forhold.

Oyggjatiðindi havde den 13. marts 2009 en forside med overskriften "Frillan stevnir" (oversat: Frillen stævner) ved siden af et indsat fotografi af Marta á Lakjuni. I et indsat tekstafsnit på forsiden anførtes, at "hvørgin vísir tó aftur, at skúlin hevur verið kulissa fyri SEX-hungurin" (oversat: Ingen af dem tilbageviser dog, at skolen har været kulisse for SEX-hungeren). I avisen blev samtidig bragt en artikel med samme overskrift, fotografi og tekst. I artiklen blev størsteparten af artiklen i avisen fra den 28. januar 2009 med overskriften "Sex-Gøla í Fuglafjørður skúla" gengivet. I Oyggjatiðindi for den 13. marts 2009 var endvidere et fotografi af Petur Páll Mikkelsen og dennes børn med teksten: "Eg eri í ferð við at fáa ringar nerver av øllum hasum sex-fjasinum í Fuglafjarðar skúla. Hvat skal eg gera?" (oversat: Jeg er i ved at få dårlige nerver af alt det her sexpjat på Fuglefjord skole. Hvad skal jeg gøre?).

Oyggjatiðindi havde den 27. marts 2009 en forside med overskriften "SEX í trummurúminum" (oversat: SEX i trommerummet) ved siden af et indsat fotografi af Petur Páll Mikkelsen. Avisen bragte samtidig en artikel med samme overskrift og med fotografier af sagsøgerne. I artiklen blev det gentaget, at sagsøgerne åbenlyst havde haft seksuelt samvær på skolen. Af artiklen fremgik i øvrigt, at sagsøgte havde anmeldt sagsøgerne for blufærdighedskrænkelser, hvilken anmeldelse imidlertid var afvist af politimesteren.

Forklaringer

Under sagen er der afgivet forklaring af Súni í Hjøllum.

Sagsøgte har under sagen opfordret sagsøgerne til at besvare hans spørgsmål, men sagsøgerne har ikke ønsket at afgive forklaring.

Súni í Hjøllum har forklaret, at han på det pågældende tidspunkt var skoleinspektør for Fuglefjord skole. På et tidspunkt omkring efteråret 2007 begyndte der at være en underlig stemning på skolen. Der blev hvisket, og der kom spørgsmål fra folk i bygden om sagsøgerne, og om sagsøgerne havde et forhold. Vidnet spurgte sagsøgerne derom, men de afviste det. Vidnet anså det heller ikke for sandsynligt. Marta á Lakjuni var gift.

I 2008 blev der snakket endnu mere i bygden. Vidnet blev direkte spurgt, om han kunne tillade det, der foregik. Det var tydeligt, at sagsøgerne havde et forhold. Det skabte uro på skolen. Sagsøgerne flirtede åbenlyst. Der blev talt om, at rengøringskonerne havde overrasket sagsøgerne sammen på skolen, og han har hørt historier om, at andre lærere havde overrasket sagsøgerne i trommerummet på skolen. Selv har han kun overværet, at sagsøgerne har flirtet med hinanden. Der har i den forbindelse været akavede situationer.

I maj 2008 havde han en samtale med sagsøgerne, hvor han på ny spurgte til deres forhold. Umiddelbart derefter begyndte det at være ubehageligt for ham på skolen. Han blev pludselig modarbejdet af lærerne. Marta á Lakjuni indkaldte lærerne, og der var en underskriftindsamling mod vidnet. Vidnet er ikke længere skoledirektør.

Folkeskolen skal sørge for, at børnene får en kristen opdragelse. Lærerne må være gode forbilleder. Han mente ikke, at sagsøgerne var det. Det er ikke vidnet, som har givet sagsøgte historien.

Procedure

Sagsøgerne har til støtte for deres påstand gjort gældende, at parforhold og seksuelle forbindelser er private forhold som omhandlet i straffelovens § 264 d. Det er på ingen måde dokumenteret, at sagsøgerne har optrådt usømmeligt i skolen eller i øvrigt på en måde, der kan berettige omtalen i sagsøgte's avis. Det må ved strafudmålingen og fastsættelsen af tortgodtgørelsen tillægges skærpende betydning, at artiklerne har en groft krænkende og nedgørende karakter, at sagsøgte i sin avis i tilslutning til artiklerne bragte et fotografi af Petur Páll Mikkelsens børn, og at sagsøgte fortsatte med at bringe artiklerne, også efter at retssagen var anlagt.

Sagsøgte har til støtte for sin afvisningspåstand gjort gældende, at han har anmeldt sagsøgerne og deres advokat til politiet for overtrædelse af blandt andet straffelovens § 232. Politiet har afvist anmeldelsen, men afgørelsen er påklaget, og nærværende sags afgørelse må afvente udfaldet af klagesagen.

Til støtte for frifindelsespåstanden har sagsøgte gjort gældende, at der ikke er tale om en krænkelse af sagsøgernes privatliv, og at omtalen af sagsøgernes forhold i sagsøgtes avis ikke er strafbar efter straffelovens § 264 d. Oplysningerne havde en sådan almen interesse, at videregivelse var berettiget. Sagsøgerne havde udvist usømmelig og uterlig adfærd i en folkeskole, hvor de var ansat som lærere, og kan derefter ikke påberåbe sig beskyttelse efter straffelovens § 264 d. Sagen har også almen interesse, fordi den havde sammenhæng med den senere afskedigelse af skoledirektøren, som forsøgte at stoppe sagsøgernes usømmelige adfærd på skolen. Hvis sagsøgeren var af den opfattelse, at de ikke havde optrådt usømmeligt, burde de have sagsøgt sagsøgte for ærekrænkelse. Artiklerne bragte i øvrigt intet nyt, idet sagsøgernes forhold havde stået på i mere end et halvt år og var samtaleemne alle steder i bygden. Sagsøgte gav Petur Páll Mikkelsen lejlighed til at udtale sig, inden sagsøgte offentliggjorde artiklerne. Sagsøgte offentliggjorde først Marta á Lakjunis navn, efter at hun havde sagsøgt sagsøgte. Et forbud mod at omtale sagsøgerens seksuelle forhold vil under de foreliggende omstændigheder være i strid med artikel 10 i Den Europæiske Menneskeretskonvention.

Rettens begrundelse og afgørelse

Spørgsmålet om afvisning må anses for afgjort ved rettens kendelse af 26. juni 2009 og tages i overensstemmelse hermed ikke til følge.

Oplysninger om seksuelle forhold er private og omfattet af straffelovens § 264 d.

Sagsøgte har ikke godtgjort, at omtalen i sagsøgtes avis af, at sagsøgerne havde seksuelt samvær på skolen, var berettiget. Der forelå intet samtykke til omtalen, som de tværtimod udtrykkeligt havde frabedt sig, og der er ikke godtgjort nogen almen interesse i omtalen.

Sagsøgte har henvist til, at omtalen har almen interesse, fordi der er tale om seksuelt samvær på en folkeskole, hvor børn færdes, men der er ikke - heller ikke efter Suni í Hjöllums forklaring - påvist noget grundlag for, at sagsøgte med rette kunne gå ud fra, at det var sandt, at sagsøgerne havde seksuelt samvær på skolen under de i artiklerne anførte omstændigheder, endsige for sagsøgtes anmeldelse af sagsøgerne for overtrædelse af straffelovens § 232.

Det kan i den forbindelse ikke tillægges betydning, at sagsøgerne under sagen ikke har ønsket at lade sig afhøre af sagsøgte. På det tidspunkt, da sagsøgte offentliggjorde artiklerne om sagsøgerne, vidste sagsøgte, at sagsøgerne ikke ville udtale sig om deres parforhold. At Petur Páll Mikkelsen, inden den første artikel blev bragt, afviste at udtale sig om sagsøgernes forhold under henvisning til privatlivets fred, er heller ikke ensbetydende med, at sagsøgte kunne gå ud fra, at rygterne om seksuelle forhold på skolen var sande.

Straffelovens § 264 d må også finde anvendelse på omtale af forhold, der urigtigt fremstilles som hørende til en persons private forhold. Hvis der ikke påstås straf efter straffelovens § 267 for usand sigtelse, må en påstand efter § 264 d respekteres. Skønnet over omtalens retmæssighed må da også afhænge af, om det omtalte er sandt.

Den omstændighed, at sagsøgerne anlagde retssag mod sagsøgte med påstand om straf og erstatning for krænkelse af privatlivets fred, berettiger ikke sagsøgte til at omtale seksuelle forhold vedrørende sagsøgerne i sin avis.

Omtalen af sagen vedrørende afskedigelsen af skoleinspektøren på Fuglefjord skole kan heller ikke berettige omtale af seksuelle forhold vedrørende sagsøgerne.

Som følge af det anførte finder retten, at sagsøgte har overtrådt straffelovens § 264 d, og at sagsøgte skal betale dagbøder og tortgodtgørelse.

Artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention kan ikke føre til andet resultat. Pressens rettigheder efter artikel 10 skal efter bestemmelsens ordlyd udøves under ansvar og må i øvrigt afvejes i forhold til konventionens artikel 8 om retten til respekt for privatlivet.

Straffen for sagsøgte fastsættes til 20 dagbøder á 500 kr. Forvandlingsstraffen er fængsel i 20 dage.

I godtgørelse for tort, jf. erstatningsansvarslovens § 26, skal sagsøgte inden 14 dage betale 25.000 kr. til Petur Páll Mikkelsen og 25.000 kr. til Marta á Lakjuni.

Med hensyn til sagens omkostninger forholdes efter sagens udfald, omfang og forløb som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte Dan Klein straffes med 20 dagbøder á 500 kr.

Forvandlingsstraffen er fængsel i 20 dage.

Sagsøgte Dan Klein skal inden 14 dage til Petur Páll Mikkelsen betale 25.000 kr.

Sagsøgte Dan Klein skal inden 14 dage til Marta á Lakjuni betale 25.000 kr.

Inden samme frist skal sagsøgte betale sagens omkostninger med 10.000 kr. til Petur Páll Mikkelsen og 10.000 kr. til Marta á Lakjuni.

Henrik Møller

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten på Færøerne, den 16. marts 2010.

Henrik Møller, adm. sorenskriver